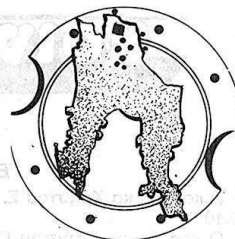

ΒΡΕΣΘΕΝΑ: Μερική άποψη του χωριού από τον Προφήτη Ηλία.

Καρυές

Η ΑΡΑΧΟΒΑ ΛΑΚΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΑ ΧΩΡΙΑ ΤΟΥ ΠΑΡΝΩΝΑ Τ. ΔΗΜΟΥ ΟΙΝΟΥΝΤΟΣ

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΔΙΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ • ΕΤΟΣ 6ο • ΦΥΛΛΟ 30 • ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ - ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1993 • ΨΑΡΡΩΝ 10 ΚΗΦΙΣΙΑ 145 61

ΒΑΡΥΣ Ο ΧΕΙΜΩΝΑΣ ΣΤΑ ΧΩΡΙΑ ΜΑΣ

Πριν από τα Χριστούγεννα άρχισαν να πέφτουν τα πρώτα χιόνια στον Πάρνωνα, που δεν σταμάτησαν μέχρι σήμερα. Πριν προλάβει να λιώσει το ένα ερχόταν το άλλο χιόνι και για δυό μήνες τα χωριά Βαμβακού, Βαρβίτσα, Αράχοβα, Βασσαρά, και ΒρέσθENA να είναι συνέχεια χιονισμένα. Όσο για τη Μεγάλη Βρύση, τά Βέροια και τα Τσίντζινα ήταν συνέχεια αποκλεισμένα.

Απίστευτη ήταν η ομορφιά του χιονιού αλλά και πολλά τα προβλήματα που δημιουργήσε, όπως συχνές διακοπές του ηλεκτρικού

ρεύματος και του τηλεφώνου.

Τα Χριστούγεννα αποκλείστηκαν 42 νέα παιδιά του 40ού Συστήματος Προσκόπων Αθήνας στο Ορειβατικό Καταφύγιο του Πάρνωνα. Ευτυχώς κινητοποιήθηκαν έγκαιρα όλοι οι φορείς - Νομαρχίας, Αστυνομίας, Δασαρχείου, Ορειβατικού Συνδέσμου Σπάρτης και Νοσοκομείου και έστειλαν στη Βαμβακού εκχιονιστικά μηχανήματα και ασθενοφόρο που παρέλαβαν τους εκδρομείς, οι οποίοι γύρισαν ευχαριστημένοι στην Αθήνα στις 28 Δεκεμβρίου.

Ο Ιμπραήμ και οι Βρεσπιανίτες

Όταν, κατά το 1905, διευθυντής του Σχολαρχείου της Βαμβακούς ήταν ο μετέπειτα Καθηγητής Πανεπιστημίου και Ακαδημαϊκός Φαίδων Κουκουλές, στην προσπάθειά του να συγκεντρώσει ό,τι ιστορικό και λαογραφικό υλικό υπήρχε για

τη συγγραφή του βιβλίου του «Οινουντιακά», είχε έλθει σε επαφή με μια υπεραιώνobia Βρεσπιανίτισσα, την Κωνσταντίνα Βάκκα.

Η γυναίκα αυτή έχουσα βιώσει όλες τις ταλαιπωρίες των συμπατριωτών της κατά τα τελευταία χρόνια της Τουρκοκρατίας, σε μια απλή, εντυπωσιακή και άκρως ενδιαφέρουσα αφήγησή της σχετικά με τον τρόπο που είχαν προκαλέσει στους Βρεσπιανίτες οι ορδές του Ιμπραήμ κατά τη διέλευσή τους από την περιοχή, είχε πει στο συνομιλητή της επί λέξει τα εξής:

«Πώς να σου τα μολοήσω παιδάκι μου; Εδώ πέρα, καθώς θα'χεις μαθημένα, ήτανε πρώτα Τουρκία.

Τομ άναψε το ντουφέκι, οι καλοί άντρες πήγανε στον πόλεμο και μεις μέيناμε.

Ήτανε φερμένοι ο Μπραήμης και μας εκυνήησε και εφύγαμε: άλλοι τις Πέτσες κι' άλλοι το Λενίδι. Εμείς σηκωθήκαμε καμμία κατοστί φαμπελιές και πάμε τα Τζίντζινα, από κει βγαίνουμε τον άι Βασίλη τη ρεματιά μέσα.

Από τον άι Βασίλη στο Βρονταμά, από το Βρονταμά στο Παρόρι κι' από το Παρόρι στο Μυστρά φευγόδικοι. Στο Βρονταμά που να σου λέω, μας εκυνήησαν: δεν μας αφήναν να πιούμε ούτε νερό. Ηδέ ξυλοκέρατα μας άφηναν να πάρουμε ηδέ τίποτα: μας εκυνήησαν. Στον άι Βασίλη μόνο μας έδωκαν ψωμί. Ο Θεός ξέρει παιδάκι μου, πως εζιούνανε: νηστικοί και φευγόδικοι και σκισμένοι. Ας είναι: από το Μυστρά πήγαμε στα Πηγαδάκια και κάτσαμε είκοσι μέρες. Δεν είχαμε τί να φάμε. Πήγαμε στον παπά Παπαντούρο, συχωρεμένους να'ναι κι' εκεί μας δίνει αλεύρι με στάχτη: το ζιμώναμε ναν το φάμε, δεν μπορούγαμε: εστύφιζε, βλέπεις η στάχτη. Παίρναμε αραποστί και το τρίβαμε στις πλάκες και το τρώγαμε. Εκεί είχαμε άντρες κι' ήτανε δυνατόι και μας φέρναμε σταφύλια. Μας κυνηγάανε όμως οι Πηγαδίτισσες, μα δεν κοτάγαμε να μας κρίνουνε, τ' είχαμε τους Βιραίους, Καρτσουναίους και τους Μπακκαίους. Από κει σηκωνόμαστε πλεία που τέτοιωσε ο Μπραήμης, όπου έπαψε μαθές και ξεκινήσαμε για το χωριό μας... Ξημερώσαμε στη Ρόζαινα Εδέκει φώτισε. Ότι απλώσαμε να φάμε αντράκλες στη Ρόζαινα, φεύγατε μας λένε οι καπεταναίοι. Πίσω πάλι πήγαμε τα Βέρροια. Τα πράματά μας, αν θες να ξέρεις τα σούρναμε κοντά, με συμπαθείο, βόδια πρόβατα. Το χεινόπωρο ήρθαμε πίσω. Δεν τρώγαμε: λεκόκκι, βελάνι, κατραμπούκια.

Το σπίτι μας έμασε αρήσιο λεκόκκι και το βάλαμε στο φούρνο και το ξεκοκκαλίσαμε και το ματαβάλαμε πίσω, το τρίψαμε με την πέτρα και το φάγαμε. Τουρκία και δυστυχία κείνο τον καιρό.

Από κει που ήρθαμε εδώ είχαμε γεννήματα στους οβωλιούς κρυμμένα και τρώγαμε. Είχα μια θειά κι' είχε ένα μπάριμπα εδώ σ' ένα λογγάκι, στην Καρύτσα τα ρέμα το λέγανε, και του πάλαινε ψωμάκι. Εκεί έφτασαν οι Τούρκοι και χώθηκε μεσ' το βάτο. Από κάτω μεριά περνάγαμε οι ατηλήδες, έτρεμε η καρδιά της της δόλιας όσο που εφύγαμε και πήε πίσω στο γέροντα. Πήρανε και αιχμαλώτους παιδί μου, δυό τσούπες της Παππαδολιούς και του γέρο Γκοβόστη του Θανάση. Εκόψανε και το Μανωλόγαμτρο στου Μανωλάκι το βράχο.

Μόνο να πεις που έδωκε ο Θεός και τον τσάκισαν στους Αϊβαρίνους το Μπαράημη και γλυτώσαμε. Δόξα νά'χει ο Θεός».

Αν και υπάρχουν πλείστες όσες πληροφορίες για παρόμοιες περιπλανήσεις και ταλαιπωρίες κατοίκων και πολλών άλλων χωριών της περιοχής, περιορίζομαι στη δημοσίευση μόνον αυτής της διήγησης γιατί πιστεύω πως είναι αρκετή για να συντηρήσει κανείς στη μνήμη του τί σημαίνει κατοχή και ιδιαίτερα Τουρκική σκλαβιά.

Νίκος Χ. Σταυρόπουλος
Καθηγητής Μαθηματικών

Αληθινό

Μια Αραχοβίτισσα ήθελε ν' αγοράσει ζάχαρη. Πέρασε από το ένα μπακάλικο του χωριού και είδε ότι η ζάχαρη είχε τότε 50 δρχ. Της φάνηκε ακριβή. Πάει στο άλλο μπακάλικο.

- Βάλε μου, παιδάκι μου, ένα κιλό ζάχαρη. Πόσο κάνει;
- Σαράντα πέντε δραχμές, θειά. Εκείνη αγρίψε, αίνουργη ότι την κλέβουν!
- Πάρε πενήντα και πολλά σου πέφτουνε!

ΜΝΗΜΗ ΚΩΣΤΗ ΠΑΛΑΜΑ

50 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΜΑΣ ΠΟΙΗΤΗ ΚΩΣΤΗ ΠΑΛΑΜΑ

Το Σάββατο 27 Φεβρουαρίου 1943 βρήκε την αιώνια ανάπαυση ο μεγαλύτερος (μέχρι τότε) ποιητής της νεότερης Ελλάδας, ο βαθύς σταχαστής, ο φιλόσοφος, ο ακούραστος υπηρέτης του Ελληνικού Λόγου, Κωστής Παλαμάς.

Γεννημένος στην Πάτρα στις 13 Ιανουαρίου 1859 άρχισε από παιδί να γράφει στίχους, δείγμα της έμφυτης ευαισθησίας του, που τον ακολούθησε σε όλη την ζωή του -

Με την ευκαιρία της επετείου του θανάτου του γράφτηκαν τόσες κριτικές και έγιναν αξιολογήσεις της τεράστιας προσφοράς του στα ελληνικά γράμματα - Ωστόσο η εφημερίδα ΚΑΡΥΕΣ, θεωρεί απαραίτητο να κάμει ένα μικρό αφιέρωμα, δείγμα τιμής στο μεγάλο ποιητή που πρόσφερε όλες του τις δυνάμεις στην ανύψωση του επιπέδου της πνευματικής ζωής, την τόνωση του εθνικού φρονήματος και την καθιέρωση της δημοτικής μας γλώσσας -

Από το τεράστιο έργο του επιλέξαμε το ποίημά του «Καρυάτιδες» που τιμά έμμεσα και του χωριό μας -

«Σπαρτιάτισσες κόρες» ονομάζει ο Παλαμάς τις Καρυάτιδες που στηρίζουν το επιστάλιο του Ερεχθείου, στην Ακρόπολη της Αθήνας, αφού πήραν το όνομά τους από τις κόρες των Καρυών της Λακωνίας - Τη μια από τις Καρυάτιδες έκλεψε το 1810 ο βάρβαρος λόρδος Έλγιν, λογαριάζοντας τη νύχτα να μεταφέρει και τις υπόλοιπες, με τη βοήθεια πληρωμένων Τούρκων. - Η θλίψη των Ελλήνων για την κλοπή της Κόρης ήταν τόση, που έφτιαξαν διάφορους θρύλους, που έγιναν παραδόσεις και διατηρήθηκαν στη μνήμη του λαού - Ο μεγάλος λαογράφος μας Νικόλαος Πολίτης στις «Παραδόσεις του Ελληνικού λαού» αναφέρει για τις Καρυάτιδες: «αλλά εκεί που πήγαιναν να τις βγάλουν, τις ακούν να σκούζουν λυπητερά και να φωνάζουν την αδερφή τους. Οι Τούρκοι τρώμαξαν κι έφυγαν και με κανένα λόγο δεν ήθελαν να δοκιμάσουν να τις βγάλουν - Πολλοί ήταν και κάτω από το κάστρο που άκουγαν όλη νύχτα τις μαρμαρέ-

νιες κόρες να κλαίνε.....»

Αυτός ο θρύλος εμπνέει τον Κ. Παλαμά στο ποίημά του «Καρυάτιδες»

ΚΑΡΥΑΤΙΔΕΣ

Ω Σπαρτιάτισσες κόρες, της θείας Αθήνας κορώνες,
ω Καρυάτιδες, έφυγε κλέφτες και βάρβαροι πήραν
την αδερφούλα σας, μέινατε πέντε: τα ολόρθα κορμιά σας
από το θάνατο ασκέβρωτα, ο πόνος βαθύτερ' ακόμα
κι από το θάνατο σκέβρωσε: βόγγος και κλάμα οι φευγάτη
κι αντιβογγήξατε εσείς και γινήκατε βρύσες του θρήνου
οι δυνατόι και τρισεύγενοι στύλοι: και μια τρικυμία
τους δωρικούς σας χιτώνες ανέμιαν άγρια σα σκιάχτρα!

(«Ασάλευτη ζωή»)
Κ. Παλαμάς

Α.Γ.Π.

Β' Η ΑΡΑΧΟΒΑ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑΣ

1. ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΑ ΚΑΙ ΟΡΙΑ

Μαρτυρίες και ειδήσεις ή περιγραφές της Αράχοβας στους πρώτους αιώνες της Τουρκοκρατίας δεν έχουμε. Ένας μονάχα γεωγράφος ο περιηγητής Πορκάτσι (Porcacci: L' isole piu famose del mondo, Το πιο περίφημο νησί του κόσμου (-η Πελοπόννησος δηλ.) γράφει κατά το 1619 και αναφέρει απ' όλα τα χωριά του Οινούντα την Αράχοβα (Aracova). Έπρεπε λοιπόν η Αράχοβα να ήταν το μεγαλύτερο χωριό της περιφέρειας: διατηρούσε δηλαδή την υπεροχή της απ' τον καιρό της Φραγκοκρατίας, που ήταν, όπως είδαμε, η Μεγάλη Αράχοβα.

Φαίνεται πως όλο τον καιρό της πρώτης Τουρκοκρατίας (1460 - 1685) υπήρχαν πολλοί μικροί συνοικισμοί σε μικρή απόσταση ο ένας από τον άλλον. Η συνοίκηση στη σημερινή περιοχή του χωριού, όπου θα υπήρχε βέβαια ο σπουδαιότερος συνοικισμός, θα έγινε ίσως την εποχή της Ενετοκρατίας (1686 - 1715). Διάφορες παραδόσεις και το γεγονός ότι η εκκλησία της Αγία - Παρασκευής χτίστηκε το 1717 μας πείθουν ότι τότε περίπου έγινε η συγκέντρωση των μικρών γύρω συνοικισμών. Η Αράχοβα της Τουρκοκρατίας ύστερα από τη συνοίκηση είχε τέσσερις μαχαλάδες - συνοικίες: τον **Κουτσομαχαλά** Β. Α., από τα Καρυγιαννείκα ως τα Διαμαντουρέϊκα, τον **Κάτω - Μαχαλά** Ν. Α., κοντά στην Αγία Παρασκευή, πάνω απ' του Σάκαλη τη Βρύση, το **Μαυριάνικο Μαχαλά** Ν.Δ., κοντά στον Αϊ - Γιάννη, και τον **Απάνω - Μαχαλά** Β.Δ., κοντά στην Παναγία, στη σημερινή θέση Καρυές.

* Όρια.

Από την τοπική παράδοση ξέρουμε ότι την εποχή της Τουρκοκρατίας οι Αραχοβίτες βρίσκονταν πολύν καιρό σε διαμάχη με τα γειτονικά χωριά και κυρίως με τα Βέρβαινα και τις Κερασίες για τα όρια. Κάποτε, λέει η παράδοση, Βερβαινωίτες και Κερασιώτες κατέλαβαν και καλλιεργούσαν αυτοί το Β.Δ. κομμάτι του Κάμπου. Οι Αραχοβίτες, που το κατείχαν ως τότε, έκαμαν ολόκληρη εκστρατεία, για να τους εμποδίσουν να το καλλιεργήσουν. Διακόσιοι Αραχοβίτες έτρεξαν στον Κάμπο, όπου (ίσως στη θέση Προκόπη) έγινε μεγάλη και αιματηρή συμπλοκή και ο Κάμπος έμεινε στην Αράχοβα.

Οι κάτοικοι όμως των άλλων χωριών έκαμαν αναφορά στην Τουρκική Διοίκηση και ζήτησαν να έρθει Τούρκος Καδής για τον καθορισμό των ορίων. Το «δικαστήριο» έγινε. Η παράδοση λέει ότι ο δημογέροντας της Αράχοβας **Πανάγος Μαυριάς** δωροδόκησε τον Τούρκο δικαστή βάζοντας χρήματα στο ντορβά του αλόγου του και στο δοχείο που έπινε νερό - και το έκαμε αυτό κρυφά, για να μη το αντιληφθούν οι «αντίδικοι»

κατόρθωσε έτσι να βγει ευνοϊκή για την Αράχοβα η απόφαση. Σύμφωνα με την απόφαση αυτή τα όρια της Αράχοβας καθορίζονταν Β.Δ. το Βουρβουριώτικο ποτάμι, Ν.Α. η Μπαρμπίτσα και στις άλλες θέσεις εκεί περίπου που είναι και σήμερα.

Την παράδοση αυτή, όπως και όλα όσα γράφομε παρα κάτω για το δημογέροντα Μαυριά, έχουμε από χειρόγραφο σημείωμα του Δημ. Γ. Βουκίδη (ή Μπέη), που γράφτηκε πριν από το 1900 και δόθηκε στον παπά της Αράχοβας Παναγ. Μένταυλο, από τον οποίο τα πήραμε μεις. Ο Βουκίδης τα άκουσε αυτά, όπως γράφει, από γέροντες 90 και 100 χρονών.

ΚΩΣΤΑΣ Μ. ΠΙΤΣΙΟΣ
Από το βιβλίο του «ΚΑΡΥΕΣ»

Τρίπολη 25 Μαρτίου 1927

Στην Τρίπολη πήγαν να φωτογραφηθούν ο νεαρός τότε Ιωάννης Παρ. Περκεζές με κάποιο άλλο Αραχοβιτόπουλο, ντυμένοι με τις ωραίες εθνικές στολές τους και ο φωτογράφος έκαμε τη φωτογραφία τους καρτ-ποστάλ και πουλιάταν εκεί πολλά χρόνια, *Δυστυχώς οι πολύτιμες αυτές στολές, κειμήλια και σύμβολα εθνικά, κάηκαν μαζί με τα σπίτια της Αράχοβας, από τους Γερμανούς.*

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

- Ο κος και κα **Χρήστου Σ. Κοψιαύτη** απέκτησαν κοριτσάκι στις 10.10.92
- Ο κος και κα **Χρήστου Γ. Κοψιαύτη** απέκτησαν αγοράκι στις 14.11.92
- Ο κος και κα **Ιωάννη Α. Σταθάκη** απέκτησαν αγοράκι στις 31 Δεκ. 1992
- Ο κος και κα **Ηλία Σιαρή** απέκτησαν αγοράκι
- Ο κος και κα **Ανδρέα Επ. Καστανά** απέκτησαν κοριτσάκι στις 12 Μαρτίου 1992.
- Η **Ντένη Τσανιδή** (γένος Αντώνη Κουτσογέωργα) γέννησε το δεύτερο παιδί της (αγοράκι) στην Αθήνα —
- Η **Φωτεινή και ο Σπύρος Σιούντος** (αγροφύλακας) απόκτησαν το τέταρτο παιδί τους, αγοράκι, στην Αράχοβα.

Να ζήσουν τα νεογέννητα!

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

- Ο **Πάνος Νικ. Κοψιαύτης** από το Charlotte αρραβωνιάστηκε με την **Δα Παναγιώτα Λέτσου** από την Atlanta. Επίσης αρραβωνιάστηκαν:
- Ο **Γεώργιος Παρ. Διαμαντούρος** από το Charlotte με την **Δα Τifany Gray** από την Gastonia.
- Ο **Κώστας Γιαννακόπουλος** από Καναδά με την **Δα Τριαντάφυλλ Κ. Καρύγιαννη** από το Charlotte
- Ο κος **Γεώργιος Ντερβένης** από το Chicago με την **Δα Μαρία Χρήστου Δαλακούρα** από το Chicago.
- Ο **Νίκος Δ. Βουκίδης** έδωσε αμοibaία υπόσχεση γάμου, στο Σικάγο με τη **Γωγώ Κωνσταντίνου Παπαναστασίου**, από την Τρίπολη.
- Η **Θεοδώρα κόρη του εκλεκτού Βουτιανίτη Ευάγγελου Κουμα-νταράκη** Προγραμματίστρια Ηλεκτρονικών Υπολογιστών, έδωσε αμοibaία υπόσχεση γάμου με το **Γεώργιο Χυτόπουλο**, απόφοιτο Βιομηχανικής Σχολής Θεσσαλονίκης, επιχειρηματία
- Στο Toronto αρραβωνιάστηκε η **Ελένη Saldon** (κόρη της Ντίνας Γ. Καστανά) με τον **Richie Gallagher**, από τις ΗΠΑ.
- Επίσης στο Toronto αρραβωνιάστηκαν: Ο **Κώστας Γιαννακόπουλος**, οδοντίατρος (γιός της Ευστρατίας Γ.Καστανά) με την **Τριαντάφυλλ Κ.Καρύγιαννη**, από το Charlotte.
- Ο **Γεώργιος Δημ. Καστανάς** με τη **Μαρία Κωνσταντοπούλου** από τη Σπάρτη —
- Ο **Κώστας Γκάτζιος** (γιός της Ελένης Κ. Μαχαίρα) με την **Πατρί-σια Πεθεριώτη** από την Τρίπολη —

Συγχαρητήρια σε όλους και καλά στέφανα.

ΓΑΜΟΙ

- Ο κος **Βασίλειος Σωτ. Βαστή** από το Chicago παντρεύτηκε με την **Susan Frances** την 18η Οκτωβρίου 1992
- Στις 19.12.92 παντρεύτηκαν στην Κηφισιά η **Ελένη — Χρυσούλα Β.Πρεκεζέ**, δικηγόρος και ο **Ευθύμιος Μπουλούτας**, μηχανικός
- Στη Βοστώνη ΗΠΑ παντρεύτηκαν ο **Πέτρος Γεωργ. Κατσικάρης**, από τον Άγιο Πέτρο (γιός της Διαμάντως, Θεοφιλή από το Βασσαρά) και η **Μαρία Μαυρομμάτη** (κόρη της Γεωργίας Σπουροπούλου επίσης από το Βασσαρά)
- Στις 25 Φεβρουαρίου παντρεύτηκαν στον Άγιο Δημήτριο Π.Ψυ-χικού ο εκλεκτός Αραχοβίτης πλαστικός χειρουργός **Σωτήρης Χα-ραλάμης Κουτσογέωργας** με τη **Λίβια Τσακόνιαννη** —
- Στον Καναδά:

Στο Toronto παντρεύτηκε η **Αλεξάνδρα Saldon** (κόρη της Ντίνας Γ. Καστανά) με το **Γιάννη Καρπούζο** 17.5.92.

Να ζήσουν ευτυχισμένοι!

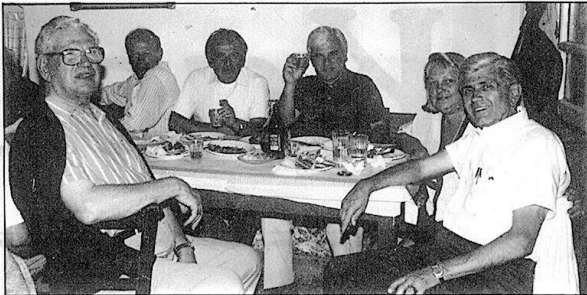
ΘΑΝΑΤΟΙ

- Στις 22.2.93 πέθανε στην Αθήνα η **Χριστίνα Σερβέτη** από τη Βαμβάκου, 90 ετών.
- Στις 13.3.93 πέθανε και κηδεύτηκε στην Αθήνα η **Αλεξάνδρα χήρα Σπύρου Ρωμαιο**, γένος Βακούρου, από τον Κλαδά, 85 ετών.
- Το Σάββατο 1.2.92 φεύγοντας από την ταβέρνα του Τάκη Κου-τσογέωργα, σε κάποια στρωφή της ανηφόρας προς το Ρολόι, έπεσε νεκρός ο **Γεώργιος Μαυριάς** (Πατατσίνας), χαρακτηριστικός τύπος γλεντζέ και τραγουδιστή κτηνοτρόφου της Αράχοβας —
- Στις 11.1.93 πέθανε και κηδεύτηκε στις Καρυές, η **Μαρία Παν. Πίτσιου**, 69 ετών
- Στις 12.2.92 πέθανε και κηδεύτηκε στην Αθήνα η **Κων/να Λεβε-ντάκη** (Χάντζαλου), 60 ετών
- Στις 6.2.93 πέθανε και κηδεύτηκε στις Καρυές σε ηλικία 82 ετών ένας καλός Αραχοβίτης, ο μπαρμπα **Γιώργης Π. Διαντζίκης**. Πα-ντρεμένος με τη Μαρία, γένος Μαυραειδή απόκτησε πέντε παιδιά και αφού αγωνίστηκε «τον καλόν αγώνα» της ζωής στην πατρίδα και στην Αμερική άφησε εν ζωή τη γυναίκα του και τα παιδιά του, καλά αποκατεστημένα, με εγγόνια και δισέγγονα.
- Στις 22.2.92 πέθανε στην Αθήνα και κηδεύτηκε στις Καρυές η **Καλλιόπη Κυριαζή** χήρα του αειμνηστου Αραχοβίτη δασκαλου Πάνου Θ. Κυριαζή (γένος Γεωργιούτσου). Η εκλιπούσα, άξια και πολυα-γαπημένη μητέρα, άφησε σε βασθία θλίψη τα τέσσερα καλά παιδιά της, τα εγγόνια της, τα αδέρφια της, συγγενείς και φίλους που θα την θυμούνται όλοι με αγάπη
- Στις 13.2.93 πέθανε και κηδεύτηκε στις Καρυές η **Φωτεινή χήρα Ευαγγ. Διαντζίκη** 90 ετών.
- Από την Αμερική ήλθε ο γιός της Γεώργιος Διαντζίκης και ο εγγονός της Βαγγέλης Μερτζέλος για να δώσουν στην σεβάσμια **μάνα** και γιαγιά τον τελευταίο αποχαιρετισμό, μαζί με όλους τους συγγενείς και συγχωριανούς.
- Στις 31.1.92 πέθανε και κηδεύτηκε στις Καρυές ο **Ηλίας Χονδρός** (Καρυτινός), 85 ετών —
- Τα παιδιά του, που ήλθαν από την Αμερική για την κηδεία του πατέρα τους, πήραν μαζί τους τη μητέρα τους, για να μη μείνει μόνη στο χωριό.
- Στις 6.12.92 πέθανε και κηδεύτηκε στους Βουτιάνους ο **Κώστας Τζανέτος** σε ηλικία 79 ετών, σύγγαμπος του Πάνου Πουλοκέφα-λου. Ωραίος άνθρωπος, εύθυμος, γλεντζές, αγωνιστής στη ζωή και στο θάνατο — Άφησε απαρηγόρητους τη γυναίκα του Χρυσάνθη (γένος Ξηντάρα) τα δύο καλά παιδιά του και τα εγγόνια του, συγγε-νείς και φίλους —
- Στην Αθήνα πέθανε και κηδεύτηκε η **Γεωργίτσα χήρα του Πανα-γιωτάκη Σταυρόπουλου**, από το Βασσαρά, 92 ετών
- Επίσης ο **Αντώνης Μουρικής**, απόστρατος αεροπόρος, 92 ετών
- Στην Αμερική πέθανε η **Σταυρούλα χήρα Παναγιώτη Κοντάκη**, επίσης από το Βασσαρά.

Συλλυπητήρια!

**Αγαπητοί αναγνώστες
Μην ξεχνάτε τη συνδρομή σας.
Είναι ο μόνος πόρος για να επι-
ζήσουν οι ΚΑΡΥΕΣ.**

Αράχοβα, 7 Αυγούστου 1992

Ο Δήμαρχος Σπαρτιατών Δημοσθένης Ματάλας με τη σύζυγό του, καλεσμένοι στα γενέθλια του Κώστα Δ. Κουτσογέωργα. Διακρίνονται επίσης Κώστας Χάρα-κας, Κώστας Γουδές, Βασίλης Πρεκεζές και Κώστας Διαμαντούρος. Τη φωτογρα-φία μας έστειλε η Ελένη Κ. Διαμαντούρου.

ΤΑ ΝΕΑ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥΣ ΤΗΣ ΟΜΟΓΕΝΕΙΑΣ

Πολλά και ευχάριστα είναι τα νέα της Ομογένειας αρραβώνες, γάμοι, γεννήσεις, σπουδές και επιτυχίες - Όλα αυτά μας γεμίζουν χαρά και υπερηφάνεια γιατί τα νέα βλαστήρια των αποδήμων προοδεύουν και ευδοκίμουν -

Ταυτόχρονα όμως γεννιέται και η δυσάρεστη σκέψη ότι η πατρίδα μας έχασε αυτό το ζωτικό αίμα που η μετανάστευση το μετέφερε σε άλλες ηπείρους και οι συνθήκες που διαμορφώνονται κρατούν τους νέους για πάντα μακριά από τη γη της καταγωγής τους - Ωστόσο, παρήγορο είναι ότι αγαπούν τη γη των γονέων τους, διατηρούν τα ήθη και έθιμα, τη γλώσσα - όσο γίνεται - και επισκέπτονται ταχτικά την Ελλάδα και την αγαπούν -

ΑΚΕΛΦΟΤΗΤΑ ΑΡΑΧΟΒΙΤΩΝ «ΚΑΡΥΑΙ» Charlotte ευχές σε όλους τους συμπατριώτες στέλνει το νέο Διοικητικό Συμβούλιο που εκλέχτηκε για τα έτη 1993 - 94 και αποτελείται από τους εξής:

Κουτσόγιωργας Ι. Γεώργιος Πρόεδρος.
Σκιούρης Κ. Ιωάννης Α' Αντιπρόεδρος
Καρύγιαννης Κ. Νικόλαος Β' Αντιπρόεδρος
Βαστής Ν. Ανδρέας Γενικός Γραμματέας
Μαχαίρας Π. Ιωάννης Ταμίας
Καπερώνης Δ. Παναγιώτης Βοηθός Γ. Γραμματέα
Μέλη
Ανδριόπουλος Δ. Γεώργιος
Βαστής Ν. Γεώργιος
Βαστής Ι. Σωτήριος
Βαστής Ι. Παρασκευάς
Καστανάς Ν. Δημήτριος
Καπερώνης Γ. Δημήτριος
Μαχαίρας Ι. Παρασκευάς
Σιρής Ι. Ηλίας
Πουλοκέφαλος Α. Δημήτριος

— Η Εφημερίδα ΚΑΡΥΕΣ συγχαίρει τον Πρόεδρο κ. Γεώργιο Κου-τσογέωργα και Δ.Σ. και εύχεται κάθε επιτυχία στο έργο τους. Ευχαριστώ το Γενικό Γραμματέα κ. Ανδρέα Βαστή για το ωραίο γράμμα και όλα τα νέα που είχε την καλσύνη να μας γράψει καθώς για τη συνδρομή της Αδελφότητας, για το 1993.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΡΑΧΟΒΙΤΩΝ ΣΥΔΝΕΥ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ

Προς όλους τους Καρυατικούς Συλλόγους, **ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΚΑΡΥΕΣ** και Σωματεία Καρυατών. Επίσης και Κοινότητα Καρυών
Αγαπητοί Συμπατριώτες,
Σας γνωστοποιούμε ότι κατά τις εκλογές του Συλλόγου μας, που έγιναν την 9η Δεκεμβρίου 1992, εξελέγη το κάτωθι Διοικητικό Συμβούλιο για την περίοδο 1993-1995.

Πρόεδρος: Αναστάσιος Ε. Πουλοκέφαλος
Αντιπρόεδρος: Κωνσταντίνος Χ. Βουκίδης
Γραμματέας: Παναγιώτης Χ. Θεοδωρακάκης
Ταμίας: Ιωάννης Χ. Παπουλιάς
Δημοσίων σχέσεων: Δημήτριος Χ. Βουκίδης
Σύμβουλοι:
Παναγιώτης Χ. Βουκίδης
Δημήτριος Ι. Κολοβός
Σπύλιος Ε. Πουλοκέφαλος
Γεώργιος Κ. Κοκοϊός
Νικόλαος Ι. Κολοβός
Κωνσταντίνος Χ. Θεοδωρακάκης
Τέλης Κ. Ζαφειράκος
Δημήτριος Χ. Θεοδωρακάκης
Το νέο Διοικητικό Συμβούλιο θέλει να σας διαβεβαιώσει ότι θα συνεχίσει τη συνεργασία με όλους σας για οποιοδήποτε έργο όσον αφορά την ανάπτυξη, καλλιτερεύση και προώθηση της αγαπητής και ιδιαίτερας μας πατρίδας.

Με πατριωτικούς χαιρετισμούς,

Ο Γραμματέας,
Παναγιώτης Χ. Θεοδωρακάκης.

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ

— Το Σάββατο 2.1.1993 πέθανε στην Αθήνα ο **Ιωάννης Καμουλάκος**, δικηγόρος, Επίτιμος Αγροτικής Τράπεζας, από τα Κόκκινα Λουριά Λακωνίας, σε ηλικία 77 ετών.
Παντρεμένος με την Ελένη Κυβέλου (γένος Λεβεντάκη) δημιούργησε μια ωραία οικογένεια με δύο γιούς επιστήμονες, άριστα αποκαταστημένους.
Ο εκλιπών υπήρξε διακεκριμένος Λάκωνας επιστήμονας με εθνική και κοινωνική δράση και άφησε άριστες εντυπώσεις σε όλους τους τομείς της κοινωνικής του ζωής. Άφησε δυσαναπλήρωτο κενό στην οικογένειά του, και στους φίλους του που ήταν πολλοί και χαίρονταν τη συντροφιά του.
Θα τον θυμόμαστε όλοι με εκτίμηση και αγάπη.

Οι φίλοι του
Γιάννης και Λίτσα Γραμματικάκη (γ. Καντιάνη)

Ο Γιώργης Μαυριάς (Πατατσίνας), που πέθανε πρόσφατα, σε γνήσιο Αραχοβί-τικο γλέντι, στην αυλή της θείας Δημητριάδας Σκιούρη, (15 Αυγούστου 1990). Από αριστερά: Γιώργης Μελεχός, ο εκλιπών, Γιάννης Σκιούρης, Βασίλης Πρε-κεζές και Δημήτρης Ανδριανάκης.

ΟΙ ΝΕΟΙ ΜΑΣ ΚΑΙ ΟΙ ΣΠΟΥΔΕΣ ΤΟΥΣ

- Η Σοφία Κωστα Λεβεντάκη, από την Αράχοβα πήρε πτυχίο Παιδαγωγικού Τμήματος Πανεπιστημίου Πατρών.
- Ο **Παντελής Παρασκευά Διαμαντούρος** αποφοίτησε από το Λύκειο Toronto με άριστα και πήρε δύο βραβεία στη Χημεία και Βιολογία — Εισήχθη στο Πανεπιστήμιο Toronto με δύο υποτροφίες: από την Κεντρική Κυβέρνηση Καναδά και από την επαρχία Ontario.
- Η **Αργυρώ Νικ. Μιχαπούλου** από το Βασσαρά, κόρη του προέ-δρου του Συλλόγου Βασσαράων Αθήνας, πήρε δίπλωμα Ψυχολο-γίας από το North Eastern University στη Βοστώνη και εργάζεται σε διαφημιστική εταιρία στην Αθήνα.
- Ο **Νίκος Δ. Βουκίδης** αποφοίτησε από το Πανεπιστήμιο Illinois του Σικάγου (Διεύθυνση Επιχειρήσεων).
- Ο **Γεώργιος Δ. Βουκίδης** αποφοίτησε από το Πανεπιστήμιο Illi nois, του Σικάγου (Οικονομικά και Ιστορία) και συνεχίζει Master στο Πανεπιστήμιο North Eastern για Μ.Ρ.Α.
- **Παναγιώτης Δ. Βουκίδης** αποφοίτησε από το Πανεπιστήμιο Illinois του Σικάγου, Τμήμα Ιστορίας και συνεχίζει στο ίδιο Πανεπι-στήμιο για Master στα Οικονομικά.
- Η **Νιννέτ Δ. Βουκίδη** αποφοίτησε από το Κολλέγιο Derre Αθηνών (Ψυχολογία και Κοινωνιολογία), πήρε το πτυχίο Αγγλικής γλώσσας (Proficiency) και συνεχίζει Master στο Πανεπιστήμιο Ρούσβελτ στο Σικάγο.

Συγχαρητήρια σε όλους.

ΕΥΧΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟ ΧΡΟΝΟ 1993

στέλνουν μέσω της εφημερίδας ΚΑΡΥΕΣ προς όλους τους πατριώ-τες, όπου γης:

- Ο Σεβασμιότατος Μητροπολίτης Σπάρτης **κ. Ευστάθιος** ο ο-ποίος με τους γεμάτους αγάπη λόγους του εύχεται «κάθε χάρη και ευλογία στον ιερό κλήρο και στον ευσεβή λαό της Μητροπόλεως Σπάρτης, και στους αποδήμους αδελφούς μας».
- Ο Νομάρχης Λακωνίας κ. **Φώτης Φαλιγάκης**
- Επίσης ο αιδεσιμότατος ιερέας Καρυών κ. **Αμανατίδης**. Ο Σύνδε-σμος Απανταχού Καρυατών Αθηνάς.
- Η ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΑΡΑΧΟΒΙΤΩΝ «ΚΑΡΥΑΙ» Charlotte
- Ο ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΒΑΜΒΑΚΙΤΩΝ Αθηνάς
- Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΡΑΧΟΒΙΤΩΝ ΣΥΔΝΕΥ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ
- Η ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΑΡΑΧΟΒΙΤΩΝ TORONTO
- Ο Γραμματέας της Αδελφότητας Charlotte κ. **Ανδράς Βαστής**.
- Ο Γραμματέας της Αδελφότητας Toronto **Παντελής Διαμαντούρας**
- Ο μ. George Papas από το Toronto
- Ο **κ. Θανάσης Παπανικολάου** (από τους Βουτιάνους)
- Η **Γεωργία Μαρίνου** από τη Σπάρτη (γένος Κοψιαύτη)
- Η **Αιμιλία Κοψιαύτη** από τη Σπάρτη
- Ο **Νίκος Αρδάμης** από το Παρίσι
- Η **Σοφία Κόκκινου** με τον άνδρα της και τα παιδιά τους από τον Καναδά.
- Ο **Ηλίας και η Ελένη Πανοπούλου** (γ. Π. Μαχαίρα) από το Sacramento Ca.
- Ο **Νίκος και η Καίτη Γουδέ** με τις κόρες τους 'Αντζελα και Έλενα από την Αυστραλία
- Ο **Χρήστος και η Ντίνα Δαλακούρα καθώς και η κόρη τους Μαρία από το Chicago**
- Ο **Ανδρέας και η Λέλα Κόρδαρη** (γ. Ντάρμου) καθώς και ο γιός τους Νίκος από Αυστραλία — Μελβούρνη.
- Ο **Γιάννης Χάρακας** από το Troy Michigan, ΗΠΑ —

ΑΦΙΞΕΙΣ ΟΜΟΓΕΝΩΝ

- Από την Αμερική ήλθαν για το γάμο της ανηψιάς τους Ελένης — Χρυσούλας Β.Πρεκεζέ ο **Γιάννης και η Αθηνά Κονιδισιώτου** (γ. Γ. Γκλέκα) και ο εγγάδελφος της νύφης **Γιώργος Δ. Γκλέκας**
- Ο **Γεώργιος Αν. Λούπος** διευθυντής της Εταιρίας Τσοχώνη, ήλθε στην Ελλάδα με κλιμάκιο στελεχών της Εταιρίας, επισκέφτηκε την ιδιαίτερη πατρίδα του τη Βαμβακού χάρηκε τις ομορφίες της και τη χειμωνιάτικη ατμόσφαιρα του Πάρωνα —
- Από το Chicago ήλθε η **Πίτσα Οδ. Σκιούρη** για να παρευρεθεί στην κηδεία του πατέρα της Γεωργίου Διαντζίκη
- Από το Sprtanbarg S.C. ήλθαν η **Άννα και ο Γιάννης Σταθάκης** και από τον Καναδά ο **Γιώργος Χαρ. Κουτσογέωργας με την κόρη του** για το γάμο του αδελφού τους Σωτήρου Κουτσογέωργα —
- Ο **Γιάννης Καρκαλάτος** ήλθε από τον Καναδά, όπου πέρασε τις γιορτές κοντά στους δικούς του.
- Από την Ν. Αφρική ήλθαν τα παιδιά του αξέχαστου παπα — Αναστάση **Αναστασίου, Λάζαρος και Γιάννης** για να παρευρεθούν στο ετήσιο μνημόσυνο του πατέρα τους.
- Από την Αμερική ήλθαν ο **Σταύρος Στεφανής** και ο αδελφός του **Δημήτρης**, (από την Μεγάλη Βρύση) —
- Από Καναδά ο **Γιάννης Παν. Γρηγόρης** επίσης από τη Μεγάλη Βρύση —
- Από τη Ν. Αφρική ήλθε ο **Βαγγέλης Πέτρου Μαιμώνης** από το Τσούνι —
- Η **Ιωάννα Δ. Βουκίδου** επέστρεψε από την Αμερική, όπου είχε πάει από το Δεκέμβριο για να επισκεφθεί την οικογένειά της, στο Σικάγο — και να γιορτάσει μαζί τους τα Χριστούγεννα —
- Τους καλωσορίζουμε όλους και αν παραλείψουμε κάποιους η παρ-άλειψη οφείλεται στο ότι δεν μάθαμε για την άφιξή τους.

Η ΑΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΜΑΣ

- ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΘΑΝΑΣΗ — Ευχαριστώ θερμά για τις ευχές σας και τα καλά σας λόγια για τις ΚΑΡΥΕΣ που όπως γράφετε προσπαθώ να συγκρατήσουν ζωντανά όλα τα χωριά του Πάρωνα». Χαίρομαι όταν πρόσω-πα όπως εσείς εκφράζετε την εκτίμησή σας για την εργασία μου, που είναι πράγματι «επίπονη» και «φιλότιμη». Περιμένα γραπτά σας για δημοσίευση.
- ΚΟΚΚΙΝΟΥ ΣΟΦΙΑ Καναδά — Ευχαριστώ για το γράμμα σου με τις ευχές και τα καλά σου λόγια για την εφημερίδα καθώς και για τη συνδρομή σου για το 1993 — Χαιρετισμούς σε όλους.
- KRITZEPH ΓΙΑΝΝΗ και ΧΑΡΗ — (γένος Κολαντζιανού) Florida Ευχαριστώ για το ωραίο γράμμα σας, τη συνδρομή σας και τις ευχές σας —
- Χαίρομαι που διαβάζετε με χαρά τις ΚΑΡΥΕΣ — Εύχομαι και εγώ να είστε καλά με τα παιδιά σας Λευτέρη και Μαρίνα και το 1993 να είναι τυχερό για όλους σας
- ΧΟΥΠΗ ΓΙΩΡΓΟ, Chicago — Ευχαριστώ για την κάρτα σου με τις ευχές και τη συνδρομή σου — Καλορίζκο το νέο σπίτι σας — Ευχές από όλους μας
- ΜΠΕΛΕΣΙΩΤΗ ΓΕΩΡΓΙΑ (γένος Μαχαίρα) Ευχαριστώ για την κάρτα με τις ευχές σου και τη συνδρομή σου.
- Πάντα τακτική! Στον άνδρα σου και τα παιδιά σου πολλές ευχές από μένα και το Βασίλη.
- ΤΟΥΡΟΓΙΑΝΝΗ ΚΩΣΤΑ Μελβούρνη — Ευχαριστώ πολύ για τις συν-δρομές σου (60 δολ.) και ιδιαίτερα που σπεύδεις πάντα πρόθυμα, χωρίς καμία υπενθύμιση να στέλνεις τις συνδρομές σου στην εφημερίδα.
- ΣΥΛΛΟΓΟ ΑΡΑΧΟΒΙΤΩΝ ΣΥΔΝΕΥ AUS — Ευχαριστώ για τις ευχές σας και τη συνδρομή του Συλλόγου (100 δολ.) για το 1993 —
- PAPPAS GEORGE Toronto — Ευχαριστώ για την κάρτα σας, όπου με χαρά είδα ότι ήταν τυπωμένες οι ευχές στα Ελληνικά. Επίσης ευχαριστώ που δεν ξεχνάτε την εφημερίδα —
- ΔΑΛΑΚΟΥΡΑ ΧΡΗΣΤΟ ΚΑΙ ΝΤΙΝΑ — Ευχαριστώ για την κάρτα, τις ευχές και τη συνδρομή σας. Για τους αρραβώνες της Μαρίας, καλά στέφανα και άπειρες ευχές από όλους μας.
- ΓΟΥΔΕ ΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΙΤΗ Αυστραλία — Ευχαριστούμε για τις ευχές σας και συγχαρητήρια για τους αρραβώνες της Άντζελας από όλους μας — Στην Έλενα φιλάκια —
- ΔΙΑΜΑΝΤΟΥΡΟ ΚΩΣΤΑ ΚΑΙ ΕΛΕΝΗ — Για το ωραίο σας γράμμα και τις φωτογραφίες ευχαριστούμε πολύ καθώς και για τις ευχές σας
- ΧΑΡΑΚΑ ΓΙΑΝΝΗ, Troy Michigan — Ευχαριστώ για το ωραίο γράμμα σας με τα καλά σας λόγια για την εφημερίδα καθώς και για τις συνδρομές σας για το 92 και 93. Πάντα συνεπής — Έχετε χαιρετισμούς από το Βασίλη.

Η ΚΟΠΗ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΟΠΙΤΑΣ ΚΑΙ Η ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΒΑΜΒΑΚΙΤΩΝ ΑΘΗΝΑΣ

Την Κυριακή 14 Φεβρουαρίου, έγινε ο ετήσιος εκκλησιασμός με αρτοκλασία, στον ιερό ναό Αγίας Τριάδος Αμπελοκήπων, του Συνδέσμου Βαμβακιτών Αθήνας, για τη γιορτή του Αγίου Χαράλαμπος, προστάτη της Βαμβακούς –

— Μετά τον εκκλησιασμό συγκεντρώθηκαν όλοι στο Ξενοδοχείο President, όπου έγινε η κοπή της πίτας και ο ετήσιος απολογισμός των εργασιών του Συνδέσμου από 1 – 1 έως 31 – 12 – 1992. Παρόντες ήταν ο πρόεδρος Ιάσων Βούρβουλης, ο αντιπρόεδρος Γιάννης Λυμπερόγιαννης, ο Γεν. Γραμματέας Δημήτρης Λαβατσίης, ο Ειδικός Γραμματέας Νικόλαος Σκαρμούτσος, ο ταμίας Δημήτριος Α, Βελδέκης και τα μέλη: Μαρία Κυριαζάκου, Νίκος Βελδέκης, Γεώργιος Καλομοίρης και Γιούλα Καραχάλιου –

— Παραβρέθηκαν επίσης πολλοί Βαμβακίτες με τις οικογένειές τους που πίνοντας το τσάι τους ή τον καφέ τους συζήτησαν πολλά θέματα για το Σύνδεσμο και το χωριό τους –

— Έγινε πρόταση να γραφτεί το ποίημα του γιατρού Πάνου Βελδέκη «Προσευχή», σε μαρμάρινη πλάκα και να τοποθετηθεί κοντά στο Μνημείο της Βαμβακούς και η πρόταση, έγινε δεκτή –

— Διατυπώθηκε η ικανοποίηση του Συνδέσμου για το διορισμό του Γεωργίου Βασ. Νταλιάνη στην κενή θέση του γραμματέα της Κοινότητας Βαμβακούς –

— Έγινε πρόταση από τη Μάρω Γεώργα να βραβεύονται από το Σύνδεσμο όλοι οι νέοι Βαμβακίτικης καταγωγής που έλαβαν πτυχίο από κάποια σχολή και η πρόταση αυτή έγινε επίσης δεκτή –

— Αποφασίστηκε ομόφωνα να ανатеθεί η διαχείριση των χρημάτων

ΕΛΛΑΔΑ F.M. Ο ΣΤΑΘΜΟΣ ΤΗΣ ΛΑΚΩΝΙΑΣ

Με χαρά πληροφορηθήκαμε την ίδρυση του Ραδιοφωνικού Σταθμού ΕΛΛΑΔΑ FM από την εταιρεία ΦΕΑΜΑΝ Α.Ε. Ο εν λόγω Ραδιοφωνικός Σταθμός ανήκει στην κατηγορία των πολυθεματικών και στελεχώνεται από έγγυρα ονόματα του χώρου. Με ραδιοθαλάμους στον Άγιο Γεώργιο της Σκάλας, στο Ύψειο και τη Σπάρτη με μεγάλη εμβέλεια και 24ωρο πρόγραμμα, που αρχίζει από Δευτέρα 8 Φεβρουαρίου με δοκιμαστικά προγράμματα και Πέμπτη 11 Φεβρουαρίου με κανονικό ζωντανό πρόγραμμα, φιλοδοξεί σύντομα να πρωταγωνιστεί στη ζωή του Νομού. (Όπως μας ανακοίνωσε με σχετική επιστολή του ο διευθυντής του σταθμού κ. Γιώργος Μανωλάκος).

Οι συχνότητες της εκπομπής είναι:

Για την περιοχή Σκάλας	96,7
Για την περιοχή Σπάρτης	97,5
Για την περιοχή Ύψειο	96,7
Για την περιοχή Μολάων	98,1
Για την περιοχή Αερόπολης	97,7
Για την περιοχή Κυθήρων	96,7

Στη Σπάρτη ο σταθμός λειτουργεί ως Στούντιο του πρώην Ραδιοφωνικού Σταθμού του Δήμου Σπαρτιατών με υπεύθυνη τη δημοσιογράφο Γιάννα Καραγιαννάκου.

Με την πίστη ότι ο νέος σταθμός θα τηρεί την πρόποσα ραδιοφωνική αξιοπρέπεια και τη δημοσιογραφική δεοντολογία, ευχόμαστε καλή σταδιοδρομία και πρόοδο.

Αννίτα Γκλέκα - Πρεκεζέ

ΤΙΜΗΤΙΚΕΣ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΣΕ ΛΑΚΩΝΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΟΥΣ ΣΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ

— Στις 27 Μαΐου 1992, στο εντευκτήριο της Εταιρίας Πελοποννησιακών Μελετών πραγματοποιήθηκε τελετή απονομής του «Οφφικίου του Μεγάλου Άρχοντος, Ιερομνήμονος» στον πρόεδρο της εταιρίας διακεκριμένο συγγραφέα και ιστορικό κ. **Τάσο Γρισσόπουλο**.

— Η Ακαδημία Αθηνών στις 29.12.92 ετίμησε με έπαινο τον Πρόεδρο της Πνευματικής Εστίας Σπάρτης κ. Νίκο Γεωργιάδη. Η τιμητική αυτή διάκριση είναι μια επάαία αναγνώριση του έργου του τιμώμενου γιατί ο Ν.Γ. επί σειρά ετών προσφέρει με αγάπη και δύναμη τις υπηρεσίες του στην πνευματική και πολιτιστική ζωή της Σπάρτης.

Η Πνευματική Εστία Σπάρτης, υπό την άξια προεδρία του, όχι μόνο συνεχίζει αλλά και διευρύνει και βελτιώνει το επιμορφωτικό, πνευματικό και γενικά πολιτιστικό έργο που επιτελεί.

Συγχαρητήρια!

που υπάρχουν (3.000.000 από κρατική χορήγηση ΟΠΑΠ) για τον Ξενώνα, στην κ. Κούλα Μαϊμώνη – Πολυζωγοπούλου –

— Αναφέρθηκε ότι η Κ.Μ.Π. διαχειρίστηκε άριστα τα ποσά που διέθεσε μέχρι σήμερα η Εταιρία Τσοχώνη για τον Ξενώνα του χωριού και ο Σύνδεσμος θα της ζητήσει να συνεχίσει να προσφέρει τις υπηρεσίες της μέχρις εξαντλήσεως του ποσού των 3.000.000 και ίσως άλλων, που πιθανόν να εξευρεθούν –

Στην αρχή της συνέλευσης έγινε ενός λεπτού σιγή για τους Βαμβακίτες που έφυγαν από τη ζωή κατά το διάστημα από Φεβρουάριο 1992 έως Φεβρουάριο 1993 και οι οποίοι είναι οι εξής:

- 1) Παπαθεοδώρου Σταματική
- 2) Ζαχαρόπουλος Δημήτριος
- 3) Βερδής Θεοφάνης
- 4) Σουρλής Παναγιώτης του Θεοδώρου
- 5) Νικολακοπούλου Δέσποινα
- 6) Σκούφη Βασιλική
- 7) Σολωτάρης Θύμιος
- 8) Βούρβουλης Σταύρος
- 9) Σωτήρης Γιάχος άνδρας της Ρούλας Βερβενιώτη
- 10) Ανδριτσάκης Ηρακλής από τη Μεγ. Βρύση.

Συζητήθηκαν και άλλα θέματα όπως η πληρωμή του ιεροψάλτη ώστε να γίνεται σωστά ο εκκλησιασμός στον Άγιο Χαράλαμπο και πολλά άλλα που δείχνουν το ζωντανό ενδιαφέρον που διατηρεί ο Σύνδεσμος για την καλύτερευση της ζωής στο αγαπημένο τους χωριό, τη Βαμβακού –

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΝΟΜΑΡΧΙΑΣ ΛΑΚΩΝΙΑΣ

ΠΑΡΑΝΟΜΗ Η ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΛΑΘΡΟΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ

Σύμφωνα με ανακοίνωση της Αστ. Διευθύνσεως Ν.Λακωνίας απαγορεύεται η πρόσληψη λαθρομεταναστών (οι οποίοι στερούνται άδειας εργασίας) και η απασχόλησή τους σε κάθε είδους εργασίες. Αυστηρές κυρώσεις προβλέπει ο νόμος 1275/91 «περί αλλοδαπών» σε όσους δίδουν εργασία σε αλλοδαπούς που παραμένουν παράνομα στη χώρα μας.

Προβλέπεται ποινή φυλάκισης τουλάχιστον 3 μηνών και πρόστιμο 100.000 δρχ. καθώς και καταβολή των εξόδων απελάσεως.

ΕΓΓΡΑΦΗ ΣΤΟΥΣ ΕΚΛΟΓΙΚΟΥΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥΣ

Ανακοινώνουμε ότι σύμφωνα με τις διέξεις της εκλογικής Νομοθεσίας απέκτησαν το δικαίωμα αλλά και την υποχρέωση εγγραφής τους στους εκλογικούς καταλόγους των Δήμων και Κοινοτήτων της χώρας όσοι συμπλήρωσαν το 18 έτος της ηλικίας τους Έλληνες και Ελληνίδες πολίτες, όσοι δηλαδή γεννήθηκαν το έτος 1975. Ως ημερομηνία γεννήσεως τους θεωρείται η 1η Ιανουαρίου του έτους αυτού.

Για περισσότερες πληροφορίες, σχετικά με τα απαιτούμενα δικαιώα και για την προμήθεια εντύπων αιτήσεων κ.λ.π. μπορούν να απευθυνθούν οι ενδιαφερόμενοι στους Δήμους και Κοινότητες και στο Γραφείο Εκλογικών Καταλόγων της Νομαρχίας (Τηλ. 22331 και 21210.

Εκ της Νομαρχίας.

Η ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΕΙ ΤΟΥΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ

Να αγοράζετε πάντοτε κρέατα που φέρουν την σφραγίδα του Κτηνιατρικού ελέγχου, δηλαδή κρέατα που έχουν ελεγχθεί στο σφαγείο από Κτηνίατρο, και είναι κατάλληλα για δημόσια κατανάλωση.

Τα κρέατα που δεν φέρουν σφραγίδα, δεν έχουν ελεγχθεί για την καταλληλότητα τους, μπορεί να προέρχονται από ζώα άρρωστα ή νεκρά να βάλουν σε κίνδυνο την υγεία σας.

ΒΑΜΒΑΚΟΥ: 25 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1992

Η εφημερίδα ΚΑΡΥΕΣ συνεχίζει την παρουσίαση των εκδηλώσεων που οργάνωσε ο Σύνδεσμος των Απανταχού, Βαμβακιτών Αθήνας στην όμορφη Βαμβακού, την Κυριακή 25 Οκτωβρίου 1992.

Υπενθυμίζουμε στους αναγνώστες μας ότι είχαν δημοσιευθεί στο προηγούμενο φύλλο τα επίσημα αποκαλυπτήρια του Μνημείου των Πεσόντων Βαμβακιτών κατά την ανώμαλη περίοδο 1940 - 1949, οι ομιλίες του **Νίκου Σκαρμούτσου**, του **Γιάννη Βελδέκη**, το συγκινητικό ποίημα του γιατρού **Πάνου Βελδέκη** «Προσευχή» καθώς και τα ονόματα των 55 των αδικοχαμένων Βαμβακιτών -

Μετά από τα εγκαίνια του μνημείου Βαμβακιτών επακολούθησαν ο αγιασμός και τα εγκαίνια του δικτύου υδρεύσεως του χωριού καθώς και του καφενείου της πλατείας όπου προσφέρθηκαν γλυκά και αναψυκτικά και όπου ο πρόεδρος των Απανταχού Βαμβακιτών **Ιάσων Βούρβουλης** είπε τα εξής περίπου:

«Πριν πω δυο λόγια για τα έργα που εγκαινιάσαμε σήμερα, θεωρώ τον εαυτό μου υποχρεωμένο να ευχαριστήσω τους προσκεκλημένους μας και τους συμπατριώτες μας που έλαβαν μέρος σ' αυτή την τελετή. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου αισθάνεται ευτυχές που έτυχε σ' εμάς ο κλήρος να εγκαινιάσουμε το **Μνημείο των Αδικοχαμένων Αδελφών μας**, το οποίο ανεγέρθη με χρήματα του κληροδοτήματος Βασιλείου Λούπου και της συζύγου του Ζωής. Επίσης εγκαινιάσαμε την **επέκταση του υδρευτικού δικτύου**, που κι αυτό κατασκευάστηκε με δαπάνη του κληροδοτήματος Βασιλείου Λούπου και της συζύγου του Ζωής καθώς επίσης και τούτο εδώ το καφενείο **το Καφενείο της Βαμβακούς** που αποτελούσε όνειρο πολλών δεκαετιών. Αυτό ίσως το όνειρο δε θα γινόταν πραγματικότητα αν η οικογένεια Χούπη δεν αγόραζε τούτο το οίκημα και δεν το προσέφερε στο Σύνδεσμο. Η επέκταση όμως κι η ανακαίνιση του οικήματος δε θα ήταν υλοποιήσιμη αν δεν υπήρχε η σημαντικότερη οικονομική βοήθεια του κληροδοτήματος του Βασιλείου Λούπου και της συζύγου του Ζωής. Στο καφενείο τούτο ελπίζω να συγκεντρώνονται οι συμπατριώτες μας και να λύνουν τα τοπικά τους προβλήματα απαλλαγμένοι από κομματικά πάθη και προσωπικές αντιθέσεις.

Το παράδειγμα των προαναφερθέντων ενεργειών ευχόμαστε να μιμηθούν κι άλλοι συμπατριώτες μας για να συνεχισθεί έτσι ο δρόμος που χάραξε ο αειμνηστος Κλήμης Αδαμαντίδης. Σας πληροφορώ πως σύντομα θα επακολουθήσουν και τα **εγκαίνια του Ξενώνα**. Τελειώνοντας, σας διαβεβαιώ ότι η Βαμβακού θα ζήσει και θα ζήσει επειδή το θέλουν τα Απανταχού παιδιά της».

Ιάσων Βούρβουλης

ΟΙ ΑΠΟΚΡΙΕΣ ΚΑΙ Η ΜΟΥΝΤΖΟΥΡΟΔΕΥΤΕΡΑ

Τις Απόκριες, πριν από μερικά χρόνια, συνήθιζαν σε όλα τα χωριά να ανάβουν φωτιές στην πλατεία και γύρω γύρω χόρευαν ντυμένοι μασκαράδες μικροί και μεγάλοι, άνδρες και γυναίκες – Την Καθαροδευτέρα όμως η φωτιά και το γλέντι γίνονταν ζωρότερα γιατί υπήρχε πιο εύθυμη διάθεση, αφού όλοι έπρεπε να μουντζουρωθούν στα πρόσωπα.

Πρώι πρώι τα παιδιά, αλλά και από τους μεγάλους οι πιο χωρσά τατζήδες, γύριζαν ανάποδα το χαράνι (το καζάνι που ζεσταιναν το νερό στην αυλή ή στο πλυσταριό) και με ένα πανί ή ένα σφουγγάρι μάζευαν όση μουτζούρα μπορούσαν – Από το τηγάνι, η μουτζούρα ήτανε πιο λιγδερή και πιο δυνατή και όποιος είχε την ατυχία και μουντζουρωνόταν με τηγανομουτζούρα έπρεπε να πλυθεί με νερό και σαπούνι, ενώ η άλλη έβγαине εύκολα – Με το μουτζουρόπανο κρυμμένο στο χέρι τα παιδιά στήγανε πρώι πρώι καρτέρια στα πηγάδια και στις βρύσες και ξαφνικά:

- «Να σε μουτζουρώσω θειά».....
- Αει στο καλό σου παιδάκι μου –
- Μουτζουροδευτέρα δεν είναι σήμερα;
- Ε, βάλε μου λιγουλάκι – Και του χρόνου νάσαι καλά –

Τ' αγόρια βρίσκαν ευκαιρία να αγγίξουν λίγο το μάγουλο ή το λαιμό των κοριτσιών κι εκείνα συνήθως αντιστεκόντουσαν με νάζια και καμώματα και έτσι κράταγε πιο πολλή ώρα το μουτζούρωμα, όταν μάλιστα προσπαθούσαν και οι δυο να μουτζουρώσουν ο ένας τον άλλον –

Η φαντασία δούλευε και τα κουτσομπολιά έδιναν κι έπαιρναν προσπαθώντας να βγάλουν στην επιφάνεια τις συμπάθειες και τις αγάπες που τυχόν υπήρχαν ανάμεσα στ' αγόρια και τα κορίτσια –

Τα μουτζουρώματα γινόντουσαν πάντοτε στους δρόμους και συνεχίζονταν μέχρι το απόγευμα που άναβε η φωτιά – Θυμάμαι στο Τσοούνι, συνήθως η μεγάλη φωτιά με το γλέντι γινόταν στην Απάνου Πλατεία ανάμεσα στα σπίτια της κυρά – Πηνελόπης, του Καλύβα και του Αθανασιάδη –

Πολλές προσπάθειες γινόντουσαν για να ανάβουν φωτιά στην Κάτου Πλατεία και να γίνει εκεί ο χορός αλλά δεν μαζεύνονταν πολλές κόσμος και οι Κατωμαχαλιώτες έπαιρναν τα ξύλα τους και έρχονταν στην άλλη φωτιά γιατί οι Απανωμαχαλιώτες ήταν πιο ζωηροί και γλεντζέδες ή η πλατεία προσφερόταν καλύτερα για τη φωτιά και το χορό –

Όλοι όσοι χόρευαν έπρεπε να είναι μουτζουρωμένα στο πρόσωπο και αν τυχόν είχαν φύγει οι μουτζούρες τους, εκεί γύρω ήταν κάμποσοι με τα μουτζουρόπανα που έτρεχαν να τις φρεσκάρουν – Όσο κράταγε η φωτιά κράταγε και ο χορός και όταν τέλειωναν τα ξύλα το γλέντι διαλυόταν και η Μουτζουροδευτέρα έφευγε για να ξανάρθει του χρόνου, με το καλό.

Α.Γ.Π.

ΤΕΧΝΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΠΑΝΑΓ. ΚΑΙ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΚΕΡΧΟΥΛΑ

ΑΓ. ΛΑΥΡΑΣ 14, ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ. 2232 - 698

ΑΝΑΜΗΝΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ ΤΣΟΥΝΙ ΚΑΙ ΚΛΑΔΑ

Ο αειμνηστος παπα - Χούπης όπως έχουμε ξαναγράψει, είχε καθιερώσει μετά την εκκλησία να περνάνε όλοι οι άντρες από τα σπίτια και να χαιρετάνε τους εορτάζοντες - Εάν ο εκκλησιασμός γινόταν στο Τσοούνι, όλοι μαζί Τσουναίοι, και Κλαδαίοι πήγαιναν στα σπίτια που γιορτάζανε στο Τσοούνι για να ειπούν τα «χρόνια πολλά» και όταν ο εκκλησιασμός γινόταν στου Κλαδά, πήγαινα όλοι μαζί στα αντίστοιχα σπίτια του Κλαδά.

Οι νοικοκυρές είχαν ετοιμάσει από την παραμονή τα μεζεδάκια είχαν έτοιμες τις πιατέλες με τους κουραμπιέδες, δίπλες, μπακλαβάδες, σκαλτσούνια, μελομακάρονα - Οι περισσότεροι όμως πέραγαν κατ' ευθείαν στα μεζεδάκια που συνήθως ήταν κεφτέδες, βροστό ή ψητό κρέας και τυρί. Το κρασί ήταν κερασμένο στα ποτήρια και μαζί με τις ευχές τα άδειαζαν και αφήναν «άσπρο πάτο». Το σερβίρισμα συνήθως γινόταν στην αυλή ή έξω στο δρόμο και σπάνια ανέβαιναν στα σπίτια.

Η φωτογραφία, που μας έστειλε ο φίλος Παρασκευάς Χρήστου Κουτσόγεωργας από το Τσοούνι, είναι παρμένη σε μια από αυτές τις γιορταστικές χαιρετούρες στο Τσοούνι, έξω από το σπίτι του Στελλάκου ή ίσως της Ευγενίας Παπαδόγιαννη γύρω στο 1957 - 58

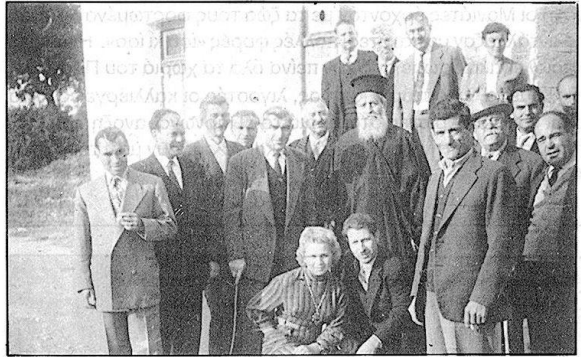
Όλοι οι εικονιζόμενοι άνδρες είναι δυστυχώς μακαρίτες.

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΛΑΘΩΝ

— Σε προηγούμενο φύλλο της εφημερίδας ΚΑΡΥΕΣ (αρ. 28) αναφέρθηκε ως πρόεδρος του «Πολιτιστικού Συλλόγου Καρυών» ο Γεώργιος Μεντής, ενώ το σωστό είναι ότι ο Γ.Μ. είναι πρόεδρος του «Αθλητικού Συλλόγου Καρυών».

— Επίσης, στο ίδιο φύλλο, από το νέο Δ. Συμβούλιο του Συνδέσμου Απανταχού Καρυατών Αθήνας, παραλείφθηκε το όνομα του κ. Δήμου Καρύγιαννη που εκλέγεται μέλος πάρα πολλά χρόνια συνεχώς.

— Επίσης λανθασμένα γράφτηκε το όνομα της Αθηνάς Γεωργ. Κερχουλά (Γένος Ζερβού από τη Σελασία) που πέθανε στην Αθήνα, σε ηλικία 86 ετών.

Από αριστερά όρθιοι 1) Ιωάννης Δούσμανης, 2) Αλέκος Μπακούρος, 3) Πάνος Γαλάτας, 4) Νίκος Κουμαντάκης, 5) Ανάργυρος Κοντογιάννης, 6) Δημήτριος Σπουδαίας, 7) Παπα - Χούπης, 8) Χρήστος Νικολής, 9) Στάθης Σταθάκος (γυαλιά), 10) Νίκος Σταυρόπουλος, 11) Κώστας Μπακούρος, Ψηλότερα πίσω 13) Ιωάννης Πρεκελής, 14) Νίκος Βαβίλιας, 15) Ηλίας Κανελλάκος, 16) Αλεξάνδρα Παπαδόγιαννη, Καθήμενοι 17) Βασίλης Κοντογιάννης με την κόρη του Μαρία Π. Κοκκίνη.

ΚΩΝΣΤΑ - ΠΟΥΛΟΚΕΦΑΛΟΥ ΑΝΤΩΝΙΑ

ΙΑΤΡΟΣ ΕΙΔΙΚΟΣ ΠΝΕΥΜΟΝΟΛΟΓΟΣ

ΛΥΚΟΥΡΓΟΥ 114 ΣΠΑΡΤΗ ΤΗΛ.: 0731 - 29970

ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ ΠΡΕΚΕΖΕΣ

Ορθίας Αρτέμιδος 39 Σπάρτη τηλ. 29484

ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΚΑΤΟΧΗΣ

Από το βιβλίο του Αραχοβίτη συγγραφέα Κώστα Πίτσου «ΚΑΡΥΕΣ»

26 του Νοέμβρη. -Το ξημέρωμα της ημέρας αυτής βρήκε τους Αραχοβίτες ξεπιασμένους όλους σχεδόν και σκορπισμένους δώ και κει. Βαρεία σύννεφα σκέπαζαν τον ουρανό και μια ψιλή εκνευριστική βροχούλα έκανε πιό μελαγχολική τη μέρα.

Κατά το μεσημέρι και σε χρονικό διάστημα μεγαλύτερο της ώρας, ακούγαμε πολυβολισμούς στο ίδιο μέρος που είχαν ακουστεί και τη χτεσινή μέρα την ίδια περίπου ώρα. Όλοι απορούσαμε, αλλά κανείς δεν μπορούσε να φανταστεί πόσο τραγικό ήταν αυτό που γινόταν την ώρα κείνη. Το μάθαμε πρωί πρωί την άλλη μέρα. Οι Γερμανοί εφαρμόζοντας αντίποινα σε αμάχους για την επίθεση των ανταρτών στο Μονοδέντρι και το φόνο των στρατιωτών τους, εξέτελεσαν στην ίδια θέση 118 εκλεκτά τέκνα της Λακωνίας, που δεν είχαν καμιά σχέση με την επίθεση. Μέσα σ' αυτούς και εκλεκτότερος απ' όλους ήταν το αγαπημένο παιδί της Αράχοβας, ο απαράμιλλος ανθρωπιστής, ο περίφημος γιατρός και υπέροχος πατριώτης **Χρήστος Ευθ. Καρβούνης**.

Λίγο μετά το μεσημέρι σήμανε συναγερμός στην Αράχοβα και

όσοι Αραχοβίτες είχαν γυρίσει το πρωί, για να τακτοποιήσουν καλύτερα το σπίτι τους ή να πάρουν κι άλλα πράγματα, ξαναπήραν το δρόμο προς τα καλύβια. Ο συναγερμός είχε σημάνει από παρεξήγηση.

Κατά τις δύο μετά το μεσημέρι οι Γερμανοί έκαμαν επιδρομή με αυτοκίνητα στα Βρέστενα. Δεν απέχει από κει το Μονοδέντρι περισσότερο από μιας ώρας δρόμο. Πολυβολούσαν πολλή ώρα τους Βρεστανίτες καθώς έφευγαν απ' το χωριό κι έριξαν κατά πάνω τους και πολλούς όλμους. Σκοτώθηκε, μάθαμε, μια γυναίκα. Οι Γερμανοί έμειναν στα Βρέστενα 3 - 4 ώρες.

27 του Νοέμβρη. -Πήγαν σήμερα στο Μονοδέντρι καμιά δεκαπενταριά νέοι Αραχοβίτες και είδαν τα τραγικά θύματα. Τα πτώματα ήταν ακόμα στο δρόμο. Αναγνώρισαν πολλούς και μας είπαν τα ονόματά τους.

Σήμανε πάλι σήμερα το πρωί συναγερμός από παρεξήγηση. Όλοι όμως οι Αραχοβίτες που είχαν γυρίσει στο χωριό απομακρύνθηκαν πάλι τρομοκρατημένοι.

(Συνεχίζεται)

Ο ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΜΑΤΑΛΑΣ ΚΑΙ Η ΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΣΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΡΩΜΥΛΙΑ

της Ελένης Μπελιά

(Συνέχεια από τα προηγούμενα)

α. Προσέγγιση με την Τουρκία. Ο Ματάλας υπεστήριζε την πολιτική προσεγγίσεως και συνεργασίας με την Τουρκία. Η πολιτική αυτή στις παραμονές της κρίσεως του 1875 - 1878 είχε κερδίσει την Ελληνική Κυβέρνηση και την κοινή γνώμη και είχε αποκτήσει θερμούς οπαδούς, κυρίως στους κύκλους της Κωνσταντινουπόλεως και της Θράκης, οι οποίοι πίστευαν ότι με την ελληνοτουρκική προσέγγιση θα ήταν δυνατόν να αντιμετωπισθούν οι σαφείς ολαβικές διεκδικήσεις στην Μακεδονία και την Θράκη και να πραγματοποιηθούν μακροπρόθεσμα οι στόχοι του Ελληνισμού στις περιοχές αυτές.

Την θέση του Ματάλα υπέρ της ελληνοτουρκικής συνεργασίας ανευρίσκουμε πολύ ενωρίς στην αναφερθείσα ήδη μνεία των βιογράφων το ότι το 1862 - 1863 κατά την υπηρεσία του στο Ελληνικό Προξενείο της Θεσσαλονίκης επέτυχε την άδεια να αλληλογραφεί με τις τουρκικές αρχές στην ελληνική γλώσσα, επιτυχία η οποία προϋποθέτει καλλιέργεια αγαθών σχέσεων με την τουρκική διοίκηση.

Αλλά και κατά τον Μάιο του 1876, όταν ολόκληρος ο Ελληνισμός είχε συγκλονισθεί από την συνθήκη του Αγίου Στεφάνου (19 Φεβρ. /3 Μαρτ. 1876) και ειδικαίνετο η απόφαση της κυβερνήσεως Κουμουνδούρου να ενισχύσει τις επαναστατικές κινήσεις των υποδούλων ως έσχατο μέσο αμύνης του Ελληνισμού, ο Ματάλας απέβλεπε στην ελληνοτουρκική συνεργασία διά την αποτροπή του ολαβικού κινδύνου. Έτσι, σε σχετική έκθεσή του υπογραμμίζει ότι είχε προπαρασκευάσει τα πνεύματα των Τούρκων της περιοχής του υπέρ των Ελλήνων και είχε επιτύχει σε κρίσιμες περιστάσεις, επωφελούμενος και από την ειρηνική πολιτική του ελληνικού κράτους προς την Τουρκία, να προφυλάξει το ελληνικό στοιχείο από τουρκικές βαιοπραγίες και να εμπνεύσει την ιδέα ότι «Τούρκοι και Έλληνες εισί πλέον αδελφοί». Στην ίδια έκθεση αναφέρει τις σχετικές απόψεις του μέχρι τις 26 Απριλ. 1876 Διοικητού της περιοχής Αζίζ Πασά, κατά την γνώμην του οποίου ο ολαβικός κίνδυνος στην Ανατολή θα ήταν δυνατόν να αποτραπεί μόνον με την δημιουργία ελληνοτουρκικής ομοσπονδίας με κοινή εξωτερική πολιτική διευθυνομένη από Έλληνες, με επίσημες γλώσσες την ελληνική και την τουρκική και με στόχο τον εκπολιτισμό της Τουρκίας. Τις απόψεις αυτές συνεμερίζετο και ο νέος Διοικητής Χαμίτ Πασάς ο οποίος πίστευε ότι με αυτόν τον τρόπο θα εγίνετο «αδελφοποίησης Ελλήνων και Τούρκων».

Και σε άλλη έκθεση του Ματάλα αναφέρεται ότι ο τελευταίος είχε συνεννοηθεί με τον Αμερικανό δημοσιογράφο Magalions διά την υποκίνηση της κοινής γνώμης στην Αγγλία και την Αμερική υπέρ των ελληνικών δικαίων. Η πρότασή του θα ήταν «να αντικατασταθή η Ευρωπαϊκή Τουρκία διά του ελληνικού κράτους ή το ολιγότερον να επιτευχθή και διά τας ελληνικάς επαρχίας η ζητούμενη νυν (1876) διά τας άλλας επαρχίας αυτονομία».

Φαίνεται ότι ο Ματάλας ανήκε εις εκείνους οι οποίοι πίστευαν ότι το ελληνικό στοιχείο θα ήταν δυνατόν, λόγω της οικονομικής και της πνευματικής του υπεροχής, να επιβληθεί στο τουρκικό και να διεισδώσει στην τουρκική διοίκηση, και ότι, κατ' αυτόν τον τρόπο θα επραγματοποιείτο με ειρηνικά μέσα η Μεγάλη Ιδέα του Ελληνισμού. Είναι επίσης προφανές ότι ο Ματάλας επηρεάζεται στις απόψεις και τις ενέργειές του και από την παραμονή του σε χώρο που διέτρεχε αμεσώτατο κίνδυνο να περιέλθει στην ολαβική κυριαρχία και στον οποίο οι συνθήκες που επικρατούσαν δεν άφηναν δυνατότητες διά επαναστατικές κινήσεις.

(Συνεχίζεται)

ΚΑΡΥΕΣ

ΔΙΜΗΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΩΝ ΧΩΡΙΩΝ ΤΟΥ ΠΑΡΝΩΝΑ

Τ. ΔΗΜΟΥ ΟΙΝΟΥΝΤΟΣ

Υπεύθυνη: ΑΝΝΙΤΑ ΓΚΛΕΚΑ - ΠΡΕΚΕΖΕ

ΨΑΡΡΟΝ 10 — ΚΗΦΗΣΙΑ 145 61 ΤΗΛ. 8076.778 - 6516.700

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ:

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΑΙ ΣΙΑ Ο.Ε.

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 71 - ΤΗΛ. 3624.728 - 3609.342

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: ΔΡΧ. 1.500

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: ΔΟΛ. ΗΠΑ 25

ΣΥΛΛΟΓΟΙ: ΔΡΧ. 10.000

Η πατάτα και η ιστορία της

Είναι γνωστό ότι τον καπνό, το καλαμπόκι, το κακάο και την πατάτα τα έφεραν από το «Νέο Κόσμο» (Αμερική) και τα έκαναν γνωστά στην Ευρώπη οι μεγάλοι εξερευνητές, στα μέσα του 16ου αιώνα.

Απ' αυτά ευδοκίμησαν και καλλιεργούνται στην Ελλάδα, ο καπνός το καλαμπόκι και η πατάτα.

Η ιστορία της πατάτας συνδέεται με το όνομα του πρώτου Κυβερνήτη της Ελλάδος, Καποδίστρια, ο οποίος με τη μεγάλη αγάπη του για τον τόπο και το φωτεινό μυαλό που διέθετε, φρόντισε να φέρει ένα φορτηγό πλοίο στο Ναύπλιο γεμάτο πατάτες και τις ξεφόρτωσε στην προκυμαία.

Οι ντελάληδες βγήκαν και ειδοποίησαν τους κατοίκους της πρωτεύουσας ότι ο Κυβερνήτης έφερε ένα νέο γεωργικό προϊόν που θα πλουτίσει τη διατροφή του Έλληνα γιατί είναι νόστιμο, θρεπτικό και πολύ ωφέλιμο και θα καλλιεργηθεί με ευκολία σε όλη την Ελλάδα, ορεινή και πεδινή.

Οι κάτοικοι του Ναυπλίου έβλεπαν τις πατάτες σωριασμένες, με τη χλωματένια όψη και παρακινούνεοι από τους αντιπάλους και επικριτές του Καποδίστρια, δεν πλησίαζαν το νέο προϊόν και η πατάτα έμενε για πολλές ημέρες αζήτητη και περιφρονημένη. Τότε ο Κυβερνήτης, που γνώριζε την καχυποψία και την κουτοπονηριά των νεοελλήνων έβαλε φρουρούς, οι οποίοι απαγόρεψαν στους κατοίκους να πλησιάσουν.

Και το προσδοκώμενο επετεύχθη. Τη νύχτα κατέβαιναν και την έκλεβαν, όλοι εκείνοι που την περιφρονούσαν όταν τους προσφερόταν δωρεάν. Τη δοκίμασαν, την έφαγαν και άρχισαν να την καλλιεργούν. Στα ορεινά μέρη, όπου υπήρχε νερό γίνονταν πιο νόστιμη και έβγαζαν και τον «πατατόσπορο».

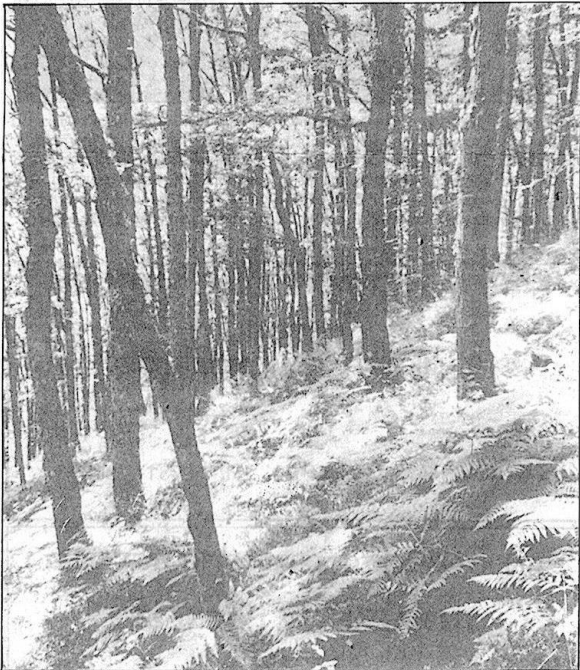
Στα χωριά του Πάρνωνα έβγαίνει καλή ποιότητας πατάτα, που έγινε το τακτικό φαγητό για ανθρώπους και ζώα, κυρίως για τα χοιρινά).

Στην Αράχοβα ακόμη και σήμερα τήν λένε «πατάκα» και στη Βαρβίτσα με πιό βαριά προφορά «μπατάκα». Στο παζάρι της Σπάρτης άκουγες συχνά να τη διαφημίζουν οι παραγωγοί «να πατάκ» Αράχοβα».

Είχε τόση φήμη η Αραχοβίτικη πατάτα, που αναγκάζονταν ακόμη και Βαμβακίτες -που βγάζουν πολύ νόστιμη πατάτα- να παρουσιάζουν τη δική τους πατάτα σαν Αραχοβίτικη. Στην Κατοχή οι Μανιάτες έρχονταν με τα ζώα τους φορτωμένα λάδι και το αντάλλαζαν με πατάτες, πολλές φορές «ισα κι ίσα». Η πατάτα κυριολεκτικά έσωσε από την πείνα όλα τα χωριά του Πάρνωνα.

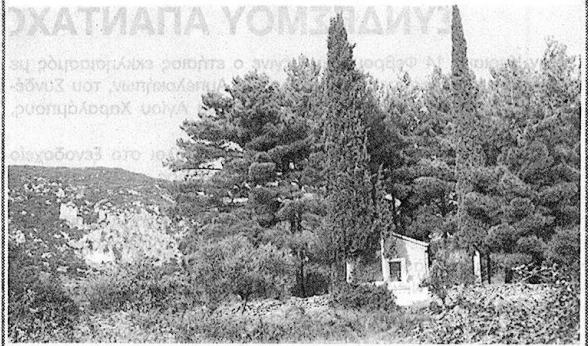
Σήμερα, λιγοστός ο κόσμος, λιγοστές οι καλλιέργειες αλλά όλοι οι παραθεριστές στα χωριά του Πάρνωνα, αναζητάνε ντόπια πατάτα να την φάνε επιτόπου και να πάρουν μαζί τους στην Αθήνα.

Α.Γ.Π.

Το δάσος της Αράχωβας με τις βελανιδιές που φυτεύτηκε με φροντίδες του αείμνηστου ευεργέτη Αθανασίου Ματάλα, από το οποίο γίνεται η ξύλευση του χωριού κάθε Σεπτέμβρη.

ΒΑΣΣΑΡΑΣ

Το εξωκκλήσι του Αι Νικόλα.

Τα δάση είναι πηγή ζωής.

Τα βουνά της Πελοποννήσου

ΠΑΡΝΩΝΑΣ - ΜΕΓΑΛΗ ΤΟΥΡΛΑ (1.934 μ.)

του Λάζαρου Ν. Παμπέρη

Ο Πάρνωνας είναι το βουνό, που κυριαρχεί στο νοτιανατολικό άκρο της Πελοποννήσου. Έχει τις κορφές του διαγαγμένες γενικά σε μια μακρινή και πολυσχιδή οροσειρά με γενική κατεύθυνση από τα βορειοδυτικά προς τα νοτιοανατολικά.

Το κυρίως βουνό εκτείνεται σε μια πολύ μακριά ράχη, μήκους περίπου 45 χλμ, από την περιοχή του χωριού Αγ. Πέτρος στα βόρεια μέχρι την περιοχή των χωριών Καρίτσα και Μάριο στα νότια.

Η ψηλότερη κορφή ονομάζεται Μεγάλη Τούρλα (1934 μ.) και είναι κοντά στο βορεινό άκρο του βουνού.

Οι σημαντικότερες κορφές με τη σειρά από τα βόρεια προς νότια είναι οι Μαλαβάζο (1503 μ.), Κουκουέρια (1760 μ.), Ψηλή Ράχη (1407 μ.), Πετροβούνι (1521 μ.), Στραβοράχη (1607 μ.), Γαϊτανόραχη (1801 μ.), Πρ. Ηλίας (1762 μ.), Παλαιόκαστρο (1559 μ.), Βαρβάτου Αλώνι (1585 μ.), Τσουγκάνα (1464 μ.), Πρεζέση (1701 μ.), Ψάρι (1839 μ.) Κορομηλιά (1777 μ.), Μαδαρή (1685 μ.), Κορομηλιά (1559 μ.), και άλλες μικρότερες που φθάνουν μέχρι την περιοχή του χωριού Μάριο όπου με ένα διάσπλο, που βρίσκεται βορεινά του χωριού, σε υψόμετρο 950 μ. μπορούμε επιτέλους να θεωρήσουμε ότι τελειώνει ο Πάρνωνας.

Νοτιότερα από το διάσπλο αυτό για άλλα 20 χλμ. βρίσκονται τα βουνά Μαδάρα, Χιονοβούνι, Γαϊδουροβούνι, Καλογεροβούνι κ.λπ. που μερικές φορές θεωρούνται και συνέχεια του Πάρνωνα.

Γενικά ο κύριος κορμός της οροσειράς έχει σαν όρια δυτικά την κοιλάδα του Ευρώτα όπου βρίσκεται η Σπάρτη και ανατολικά τον Αργολικό κόλπο.

Ανάμεσα στον Ευρώτα και στον Αργολικό κόλπο πλήθος λόφων, ρεματιών και ψηλότερων κορφών δίνουν δαιδαλώδη φυσιογνωμία στον απέραντο Πάρνωνα.

Το βουνό γενικά είναι πολύ δασωμένο με εξαιρεση τις ψηλότερες κορφές. Χαρακτηριστικό είναι το κλειστό οροπέδιο δίπλα από την ψηλότερη κορφή.

Πολύ λεπτομερή σχεδόν πλήρη περιγραφή της χλωρίδας και της πανίδας του βουνού μπορεί να βρει με άλλα πολλά στοιχεία στο βιβλίο «Τα βουνά του Μωρηά» των Τρ. Αδαμακόπουλου, Π. Μπιστούκα και Β. Κατζηρβασάνη και να σχηματίσει μια όσο γίνεται ακριβή εικόνα της ζωής πάνω στο βουνό.

Ο Πάρνωνας, όπως και τα περισσότερα βουνά της Πελοποννήσου, αποτελείται από ασβεστόλιθους στα βόρεια, που όσο προχωράμε στα νότια αντικαθίστανται επιφανειακά από φλόισση.

Ο Πάρνωνας-που λέγεται και Μαλεβός από τους ντόπιους-αναφέρεται από τους αρχαίους λιγότερο από τα άλλα βουνά της Πελοποννήσου.

Στο βορεινό άκρο του στο διάσπλο Γιδά στα 1120 μ. περίπου, βορειοδυτικά του χωριού Αγ. Πέτρος αναφέρονται τα σύνορα των αρχαίων Αρκάδων, Αργείων και Λακεδαιμονίων.

Οι ανατολικές του πλαγιές μέχρι τη θάλασσα αποτελούν το χώρο που ζούσαν οι Τσάκωνες με δικό τους ιδίωμα γλωσσικό.

Γενικά στο βουνό σώζονται στα χωριά πολλά αρχοντικά και υπάρχουν αρκετά μοναστήρια με σημαντικότερο τη Μονή Παναγιάς Μαλεβής στον Άγιο Πέτρο.

Σημαντικά μνημεία της αρχαιότητας εκτός από το Ναύπλιο στα βορειοανατολικά και τη Σπάρτη στα δυτικά είναι η Σελασία, με ακρόπολη και ερείπια κλασικών χρόνων και το Γεράκιο, με προϊστορική ακρόπολη, αξιόλογες βυζαντινές εκκλησίες με νυπογραφίες και σπίτια του 12ου και 14ου μ.Χ. αιώνα και φοράκινο κάστρο.

Αφετηρίες για αναβάσεις στο βουνό, γύρω από την ψηλή κορφή, μπορούν να είναι τα χωριά Αγ. Πέτρος, Βαμβακού, Καστάνιτσα και Σίταινα.

Υπάρχει ορειβατικό Καταφύγιο ανάμεσα στις κορφές Φουρτζάτου και Ξεροβούνι, στην τοποθεσία, Αρνόμουσα, σε υψόμετρο 1450 μ.

Το καταφύγιο προσεγγίζεται με δρόμο (περίπου 15 χλμ.) από τον Αγ. Πέτρο αλλά και από τη Βαμβακού σε 2 ώρες και 30' περίπου από μονοπάτι.

Από το καταφύγιο δασικός δρόμος οδηγεί προς το οροπέδιο της κορφής. Μπορείς να κατηφορίσεις στη ρεματιά ανατολικά του καταφυγίου και να ξανανέβεις συναντώντας το δασικό δρόμο, που αναφέραμε σε 1 ώρα και 30' από το καταφύγιο.

Συνεχίζεις είτε ανατολικά στο διάσπλο της Μεγ. Τούρλας με τη Ρούσα Πέτρα είτε βορεινά προς το οροπέδιο και ανεβαίνεις στην ψηλότερη κορφή σε άλλη 1 ώρα τουλάχιστον.

Στη βόρεια άκρη του οροπεδίου συναντάς δρόμο, που έρχεται από τον Αγ. Πέτρο.

Μπορείς να ακολουθήσεις δασωμένες πλαγιές, παρακάμπτοντας την κορφή Μαλαβάζο από τα ανατολικά και περνώντας από την κορφή Λακκώματα να βγεις σε 2 ώρες και 30' έως 3 ώρες στον Αγ. Πέτρο, που βρίσκεται στα βορειοδυτικά. Ανατολικά της κορφής Μαλαβάζο φεύγει μονοπάτι για το χωριό Σίταινα όπου φθάνεις κατηφορίζοντας σε 2 ώρες και 15' τουλάχιστον από τη Μαλαβάζο.

Ενδιαφέρουσα πορεία μπορεί να πραγματοποιηθεί και από το χωριό Καστάνιτσα σε συνδυασμό με κατάβαση από τη γειτονική Σίταινα.

Ο ΧΟΡΟΣ ΤΟΥ «ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΚΑΡΥΑΤΩΝ ΑΘΗΝΑΣ» ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ «ΦΙΛΟΙ ΒΡΕΣΘΕΝΩΝ»

Το Σάββατο 13.3.93 πραγματοποιήθηκε στο κέντρο διασκεδάσεως «Καλαμπάκα» ο χορός δύο Ονουτιακών συλλόγων, του Συνδέσμου «Απανταχού Καρυατών Αθηνών» (πρόεδρος Ευστράτιος Χάρακας) και του Συλλόγου «Φίλοι Βρεσθένων», (πρόεδρος Παναγιώτης Πρίμπας). Η βραδιά ήταν εξαιρετικά όμορφη, το πρόγραμμα του κέντρου και η μουσική πολύ καλά, με αποτέλεσμα να μείνουν όλοι ενθουσιασμένοι, χορεύοντας και διασκεδάζοντας μέχρι τις 2.30 το πρωί -

Οι Αραχοβίτες και οι φίλοι τους ξεπέρασαν τους διακόσιους και οι Βρεσθενίτες τους εξήντα και αυτή η συνδιασκέδαση θεωρήθηκε μια καλή αρχή για να συναντιούνται όλοι οι Οινουντιακοί Σύλλογοι (Αράχοβας, Βαμβακούς, Βασσαρά και Βρεσθένων και Βουτιάνων) σε μία ετήσια διασκέδαση, αφού είναι γνωστοί οι στενοί δεσμοί που ενώνουν τα χωριά του Πάρνωνα -

Χαιρετισμό και ευχές για καλή διασκέδαση έστειλαν ο επίτιμος πρόεδρος του Σ.Α.Κ.Α. γιατρός κ. Πάνος Μαχαίρας και από την Αμερική ο κ. Κώστας Χάρακας -

Στο χορό παραβρέθηκαν και διασκεδάσαν εκτός από τους ντόπιους η Άννη και ο Γιάννης Σταθάκης από το Spartanbourg και ο Νώντας Καστανάς από το Charlotte.

Επίσης παραβρέθηκαν ο Νομάρχης Αρκαδίας και ο Πρόεδρος του Συνδέσμου των Λακεδαιμονίων -

Και του χρόνου!